ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ พ.ศ. ....

นายสะถิระ เผือกประพันธุ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ

ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายที่เอื้อต่อการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระเป็นการเฉพาะ ทำให้แรงงานอิสระไม่สามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงานหรือการประกอบอาชีพ ความปลอดภัยในการทำงาน หลักประกันทางสังคม และการรวมตัวในการจัดตั้งองค์กรแรงงานอิสระ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการทำงาน สมควรมีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ เพื่อให้แรงงานอิสระได้รับความคุ้มครองด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยในการทำงาน ได้รับรายได้ที่เป็นธรรมและเพียงพอต่อการดำรงชีพ มีหลักประกันทางสังคมที่เหมาะสม สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร รวมทั้งส่งเสริมเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งและดำเนินกิจการองค์กรแรงงานอิสระ องค์กรผู้ประกอบธุรกิจ และสภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

....
....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้แรงงานอิสระมีหลักประกันทางสังคมและมีความปลอดภัยในการทำงาน รวมทั้ง ส่งเสริมให้มีการรวมตัวในการจัดตั้งองค์กรแรงงานอิสระ องค์กรผู้ประกอบธุรกิจ และสภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการทำงานและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างแรงงานอิสระกับผู้ประกอบธุรกิจ อันเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

....
....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติหมวด ๓ สิทธิประโยชน์ของผู้ประกอบอาชีพอิสระ บทบัญญัติหมวด ๔ ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ ส่วนที่ ๑ สิทธิประโยชน์ของผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ และบทบัญญัติหมวด ๖ กองทุนส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ มาตรา ๘๔ ถึงมาตรา ๑๐๘ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้
“แรงงานอิสระ” หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพอิสระและผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ

“ผู้ประกอบอาชีพอิสระ” หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งประกอบอาชีพอิสระตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ” หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งประกอบอาชีพกึ่งอิสระตามพระราชบัญญัตินี้

“บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล” หมายความว่า การให้บริการสื่อกลางทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อกันโดยใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ระหว่างผู้ประกอบการ ผู้บริโภค หรือผู้ใช้บริการ เพื่อให้เกิดธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะคิดค่าบริการหรือไม่ก็ตาม แต่ไม่รวมถึงบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีไว้เพื่อเสนอสินค้าหรือบริการของผู้ประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลรายเดียวหรือบริษัทในเครือซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าว ไม่ว่าจะเสนอสินค้าหรือบริการแก่บุคคลภายนอกหรือแก่บริษัทในเครือ

“ผู้ประกอบธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัล และผู้ประกอบธุรกิจที่ไม่ใช่ธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระตามมาตรา ๑๐ (๒) กับผู้บริโภค

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งเสนอสินค้าหรือบริการต่อผู้บริโภค ผ่านบริการแพลตฟอร์มดิจิทัล

“ผู้บริโภค” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับสินค้าหรือบริการ หรือได้รับการเสนอหรือการชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้ประกอบการ เพื่อให้ได้รับสินค้าหรือบริการ และให้หมายความรวมถึงผู้ใช้สินค้าหรือผู้ได้รับบริการโดยชอบ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงผู้ประกอบการ

“ข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการ” หมายความว่า ข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการที่ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ประกอบการ ผู้บริโภค ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ หรือผู้เสนอสินค้าหรือบริการทราบไว้เป็นการล่วงหน้า

“ค่าตอบแทน” หมายความว่า เงินที่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระได้รับเพื่อตอบแทนการทำงานผ่านผู้ประกอบธุรกิจ ไม่ว่าจะได้รับจากผู้ประกอบธุรกิจ ผู้ประกอบการ หรือผู้บริโภคก็ตาม

“ค่าตอบแทนพิเศษ” หมายความว่า เงินหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นเพิ่มเติมเป็นพิเศษอันเนื่องมาจากการทำงานที่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระได้รับจากผู้ประกอบธุรกิจ

“ค่าบริการ” หมายความว่า เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ผู้ประกอบธุรกิจเรียกเก็บจากผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ ผู้ประกอบการ ผู้เสนอสินค้าหรือบริการ ผู้บริโภค หรือผู้ใช้บริการ อันเนื่องมาจากการทำงานของผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ ไม่ว่าจะเรียกว่าค่าตอบแทน ค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดก็ตาม

“องค์กรแรงงานอิสระ” หมายความว่า องค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระ องค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ สภาองค์การผู้ประกอบอาชีพอิสระ และสภาองค์การผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ

“องค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระ” หมายความว่า องค์กรของผู้ประกอบอาชีพอิสระที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

“องค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ” หมายความว่า องค์กรของผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

“สภาองค์การผู้ประกอบอาชีพอิสระ” หมายความว่า องค์การขององค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

“สภาองค์การผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ” หมายความว่า องค์การขององค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

“องค์กรผู้ประกอบธุรกิจ” หมายความว่า องค์กรของผู้ประกอบธุรกิจที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

“สภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจ” หมายความว่า องค์การขององค์กรผู้ประกอบธุรกิจที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ

“คณะกรรมการบริหารกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ

“พนักงานตรวจแรงงานอิสระ” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดกระทรวงแรงงาน

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ กับให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง และแต่งตั้งพนักงานตรวจแรงงานอิสระเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

การแต่งตั้งพนักงานตรวจแรงงานอิสระจะกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และเงื่อนไขในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยก็ได้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติฉบับนี้มิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การยื่น การแจ้ง หรือการส่งเอกสาร ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก

หากไม่สามารถดำเนินการหรือมีเหตุอื่นทำให้ไม่สามารถดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ให้ยื่น แจ้ง หรือส่งเอกสารโดยวิธีการทางไปรษณีย์ หรือโดยวิธีการอื่นตามที่ปลัดกระทรวงประกาศกำหนด

มาตรา ๖ การเรียกร้องหรือการได้มาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่แรงงานอิสระได้รับตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๗ การส่งเสริมและการคุ้มครองแรงงานอิสระต้องคำนึงถึงหลักการ ดังต่อไปนี้

(๑) การมีส่วนร่วมของแรงงานอิสระและองค์กรแรงงานอิสระ

(๒) การมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐ องค์กรผู้ประกอบธุรกิจ สภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจ องค์กรภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคม รวมทั้งภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแรงงานอิสระ

(๓) เสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งองค์กรแรงงานอิสระ เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต การได้รับสิทธิประโยชน์ และความคุ้มครองในการสร้างอำนาจต่อรองเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการทำงาน และพัฒนาทักษะอาชีพของแรงงานอิสระที่มีประโยชน์ร่วมกัน

(๔) การพัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถ คุณธรรม และจริยธรรม ในการประกอบอาชีพและการสร้างรายได้

(๕) การให้แรงงานอิสระมีหลักประกันทางสังคม มีความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมถึงการมีสุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดี

(๖) การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สำนักงานจัดให้มีการขึ้นทะเบียนแรงงานอิสระตามหลักเกณฑ์ที่ปลัดกระทรวงกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การขึ้นทะเบียนแรงงานอิสระตามวรรคหนึ่ง ให้จัดขึ้นทะเบียนเป็นสองประเภท คือ ผู้ประกอบอาชีพอิสระและผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ

ให้สำนักงานหรือสำนักงานแรงงานจังหวัด แล้วแต่กรณี ดำเนินการรวบรวมข้อมูลและสำรวจความต้องการของแรงงานอิสระ โดยให้สำนักงานรวบรวมข้อมูลและประมวลผลสำรวจดังกล่าว และจัดทำรายงานเสนอคณะกรรมการ เพื่อพิจารณากำหนดนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระต่อไป

การสำรวจความต้องการของแรงงานอิสระตามวรรคสาม ให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามมาตรฐานสถิติ

มาตรา ๙ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ ได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพซึ่งไม่มีนายจ้าง ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

(๒) ผู้ประกอบอาชีพค้าขาย

(๓) ผู้ประกอบอาชีพรับจ้างหรือให้บริการ

(๔) ผู้รับงานไปทำที่บ้าน

(๕) ผู้ผลิตเนื้อหาเรื่องใดที่ไม่ใช่การโฆษณาเพื่อเผยแพร่ผ่านบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลหรือบริการอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน

(๖) ผู้ประกอบวิชาชีพอิสระตามที่มีกฎหมายว่าด้วยการประกอบวิชาชีพนั้น

(๗) ผู้ประกอบอาชีพอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ ได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพ ดังต่อไปนี้

(๑) รับจ้างหรือให้บริการขนส่งคนโดยสาร สิ่งของ หรืออาหาร ทำความสะอาด ผลิตเนื้อหาหรือบริการอื่น ๆ ซึ่งยอมรับข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการตามที่ผู้ประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลกำหนดไว้โดยได้รับค่าตอบแทนผ่านผู้ประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัล

(๒) รับจ้างหรือให้บริการตาม (๑) ซึ่งยอมรับข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการตามที่ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งไม่ใช่ผู้ประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลกำหนดไว้โดยได้รับค่าตอบแทนผ่านผู้ประกอบธุรกิจนั้น

มาตรา ๑๑ การประกอบธุรกิจที่ไม่ใช่ธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระตามมาตรา ๑๐ (๒) กับผู้บริโภค ให้เป็นไปตามลักษณะหรือประเภทที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งต้องกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินงาน รายละเอียดของข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการระหว่างผู้ประกอบธุรกิจกับผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ และข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็นเกี่ยวกับการให้บริการของผู้ประกอบธุรกิจ ตลอดจนอาจกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนตามอัตราที่กำหนดด้วยก็ได้

ในการออกกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาจากผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจนั้น ประกอบกับความเหมาะสมในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดังกล่าว และการคุ้มครองผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ

มาตรา ๑๒ บรรดาคดีดังต่อไปนี้ ให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลแรงงาน

(๑) คดีที่เกิดจากข้อพิพาทระหว่างผู้ประกอบธุรกิจกับผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระหรือทายาทอันเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ตามข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการ

(๒) คดีที่เกี่ยวกับข้อพิพาทในการทำงานระหว่างผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระหรือทายาทกับผู้ประกอบธุรกิจนอกจากคดีตาม (๑)

(๓) คดีเกี่ยวกับองค์กรแรงงานอิสระ องค์กรผู้ประกอบธุรกิจ หรือสภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจกับเจ้าหน้าที่หรือพนักงานตรวจแรงงานอิสระซึ่งปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่ข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการไม่เป็นธรรมหรือทำให้ผู้ประกอบธุรกิจได้เปรียบผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระเกินสมควร ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการมีผลใช้บังคับเพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี

หมวด ๒
สิทธิในการรวมกลุ่มของแรงงานอิสระ

มาตรา ๑๔ ผู้ประกอบอาชีพอิสระซึ่งได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไป หรือผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระซึ่งได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไป มีสิทธิรวมกันจัดตั้งเป็นองค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ แล้วแต่กรณี โดยยื่นคำขอรับใบสำคัญรับรองการจัดตั้ง พร้อมด้วยข้อบังคับขององค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรือองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระต่อปลัดกระทรวง

การยื่นคำขอรับใบสำคัญรับรองการจัดตั้งองค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ปลัดกระทรวงกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๕ ข้อบังคับขององค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อซึ่งต้องมีคำว่า “องค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระ” หรือ “องค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ” แล้วแต่กรณี กำกับไว้กับชื่อนั้นด้วย

(๒) วัตถุประสงค์

(๓) ที่ตั้งขององค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ

(๔) การรับสมาชิกและการขาดจากสมาชิกภาพ

(๕) อัตราเงินค่าสมัครและค่าบำรุง รวมทั้งวิธีการชำระเงินนั้น

(๖) ข้อกำหนดเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

(๗) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดการ การใช้จ่าย การเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินอื่นตลอดจนการทำบัญชีและการตรวจบัญชี

มาตรา ๑๖ เมื่อปลัดกระทรวงได้รับคำขอและเอกสารประกอบคำขอรับใบสำคัญรับรองการจัดตั้งองค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระครบถ้วนแล้ว ให้ปลัดกระทรวงออกใบสำคัญรับรองการจัดตั้งองค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระให้แก่ผู้ยื่นคำขอภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอและเอกสารดังกล่าว

ในกรณีที่พ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งแต่ปลัดกระทรวงไม่ออกใบสำคัญรับรองการจัดตั้งองค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ หรือในกรณีที่ปลัดกระทรวงมีคำสั่งไม่ออกใบสำคัญรับรองการจัดตั้งองค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ ผู้ยื่นคำขอมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าวหรือวันที่ได้รับแจ้งคำสั่งจากปลัดกระทรวง

ให้ปลัดกระทรวงประกาศการรับรองการจัดตั้งองค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระซึ่งได้รับใบสำคัญรับรองการจัดตั้งตามวรรคหนึ่งในระบบอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงาน และให้สำนักงานดำเนินการปรับปรุงข้อมูลองค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

มาตรา ๑๗ ให้องค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระที่ได้รับใบสำคัญรับรองการจัดตั้งตามมาตรา ๑๖ แล้ว มีสถานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๑๘ องค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระที่ได้รับใบสำคัญรับรองการจัดตั้งแล้วมีสิทธิดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณากำหนดนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ การส่งเสริมและพัฒนาการประกอบอาชีพ การส่งเสริมการทำงาน การเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการตลาด ตลอดจนสิทธิประโยชน์ด้านอื่น ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานอิสระ

(๒) สร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างองค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระ องค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ สภาองค์การผู้ประกอบอาชีพอิสระ สภาองค์การผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ องค์กรผู้ประกอบธุรกิจ และสภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจ รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ

(๓) ให้คำปรึกษาและข้อแนะนำแก่แรงงานอิสระ

(๔) เสนอแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระต่อคณะกรรมการ

(๕) เป็นตัวแทนผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระในการเสนอความเห็น ข้อเรียกร้อง เจรจาและทำความตกลงกับผู้ประกอบธุรกิจหรือองค์กรผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการ เพื่อสิทธิประโยชน์ของผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระในองค์กรของตน

(๖) เป็นตัวแทนผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระในองค์กรของตนในการยื่นคำร้องหรือการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีที่มีข้อพิพาทหรือข้อร้องเรียนตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระกับผู้ประกอบธุรกิจ

(๘) ฟ้องคดีต่อศาลและดำเนินกระบวนพิจารณาใด ๆ ในคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระกับผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ เพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมขององค์กรตามวัตถุประสงค์ที่ได้จดทะเบียนจัดตั้ง

(๙) รับมอบอำนาจจากแรงงานอิสระเพื่อเป็นผู้แทนในคดีตามที่กฎหมายให้อำนาจ

(๑๐) เสนอชื่อผู้แทนองค์กรของตนเพื่อให้รัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการตามมาตรา ๕๙ (๕) และมาตรา ๗๗ (๔)

(๑๑) รับเรื่องร้องทุกข์หรือข้อร้องเรียนของแรงงานอิสระ ประมวลข้อมูล และส่งต่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้การช่วยเหลือ

(๑๒) ดำเนินการใด ๆ เพื่อผลประโยชน์ของแรงงานอิสระตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๙ ให้ปลัดกระทรวงยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อพิจารณามีคำสั่งหรือพิพากษาเพิกถอนใบสำคัญรับรองการจัดตั้งองค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระเมื่อปรากฏว่าองค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระดำเนินการขัดต่อวัตถุประสงค์หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเป็นภยันตรายต่อความสงบสุขของประชาชน

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนใบสำคัญรับรองการจัดตั้งองค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระตามมาตรา ๑๙ แล้วให้สำนักงานนำชื่อองค์กรนั้นออกจากทะเบียนและให้บันทึกการเพิกถอนนั้นด้วย

มาตรา ๒๑ องค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระตั้งแต่สิบห้าองค์กรขึ้นไปหรือองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระตั้งแต่สิบห้าองค์กรขึ้นไปมีสิทธิรวมกันจัดตั้งเป็นสภาองค์การผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือสภาองค์การผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ แล้วแต่กรณี เพื่อคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของแรงงานอิสระ เสนอแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ และส่งเสริมการรวมกลุ่มของแรงงานอิสระ

มาตรา ๒๒ ผู้ประกอบธุรกิจตั้งแต่สามรายขึ้นไปมีสิทธิรวมกันจัดตั้งเป็นองค์กรผู้ประกอบธุรกิจตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อร่วมกันกำหนดข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการที่เป็นธรรมและส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ประกอบธุรกิจกับแรงงานอิสระ และระหว่างผู้ประกอบธุรกิจด้วยกัน รวมทั้งเสนอแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ

มาตรา ๒๓ องค์กรผู้ประกอบธุรกิจตั้งแต่สิบห้าองค์กรขึ้นไปมีสิทธิรวมกันจัดตั้งเป็นสภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อร่วมกันกำหนดข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการที่เป็นธรรมและส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์กรผู้ประกอบธุรกิจกับแรงงานอิสระหรือองค์กรแรงงานอิสระ และระหว่างองค์กรผู้ประกอบธุรกิจด้วยกัน รวมทั้งเสนอแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ

มาตรา ๒๔ ให้นำความในมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับแก่การขอรับใบสำคัญรับรองการจัดตั้ง ข้อบังคับ การพิจารณาคำขอและการโต้แย้งผลการพิจารณาคำขอ การเป็นนิติบุคคล การเพิกถอนใบสำคัญรับรองการจัดตั้งสภาองค์การผู้ประกอบอาชีพอิสระ สภาองค์การผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ องค์กรผู้ประกอบธุรกิจ และสภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจ และการนำชื่อออกจากทะเบียนด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๓
สิทธิประโยชน์ของผู้ประกอบอาชีพอิสระ

มาตรา ๒๕ ผู้ประกอบอาชีพอิสระซึ่งได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๘ มีสิทธิได้รับการส่งเสริมดังต่อไปนี้

(๑) การเข้าถึงการให้คำปรึกษา การพัฒนาทักษะฝีมือและการศึกษาให้สอดรับกับพลวัตตลาดแรงงานของประเทศที่มีลักษณะหมุนเวียนระหว่างแรงงานในระบบกับแรงงานอิสระ และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มสมรรถนะและผลิตภาพแรงงาน

(๒) การสร้างโอกาสในการมีงานทำและมีความมั่นคงในการทำงาน

(๓) การปรึกษาหรือการบริการอื่นใดเกี่ยวกับการทำงานหรือการประกอบอาชีพ

(๔) ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(๕) การเข้าถึงหลักประกันทางสังคมที่เหมาะสม

(๖) การรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่เครือข่ายผู้ประกอบอาชีพอิสระ

มาตรา ๒๖ ผู้ประกอบอาชีพอิสระซึ่งเป็นสมาชิกของกองทุนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองและสิทธิประโยชน์อื่น ดังต่อไปนี้

(๑) การกู้ยืมเงินจากกองทุนเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพหรือใช้ในการดำรงชีพ

(๒) การจัดให้มีประกันภัย

(๓) การคุ้มครองสุขภาพ

(๔) สิทธิประโยชน์อื่นตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนประกาศกำหนด

การได้รับสิทธิประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาจากจำนวนเงินและทรัพย์สินของกองทุนและจำนวนเงินค่าสมาชิกที่ส่งเข้ากองทุน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

หมวด ๔
ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ

ส่วนที่ ๑
สิทธิประโยชน์ของผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ

มาตรา ๒๗ ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระซึ่งได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๘ นอกจากมีสิทธิได้รับการส่งเสริมตามมาตรา ๒๕ แล้ว มีสิทธิได้รับความคุ้มครองและสิทธิประโยชน์อื่น ดังต่อไปนี้

(๑) ความคุ้มครองเกี่ยวกับข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการและค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเจรจาต่อรองอย่างเสรีตามอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๗ และ ฉบับที่ ๙๘

(๒) การกำหนดค่าจ้างต้องไม่ต่ำกว่าค่าจ้างขั้นต่ำต่อชั่วโมง ต้องมีมาตรการป้องกันการทำงานเกินเวลาโดยไม่ได้รับค่าชดเชยและต้องกำกับไม่ให้เปลี่ยนแปลงค่าจ้างหรือเงื่อนไขโดยโดยพลการ

(๓) การเยียวยาจากกองทุนในกรณีผู้ประกอบธุรกิจไม่จ่ายค่าตอบแทนหรือค่าตอบแทนพิเศษภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๔) การร้องขอให้ผู้ประกอบธุรกิจออกใบสำคัญรับรองการทำงาน

(๕) การได้รับการแจ้งและรับรองการเปลี่ยนแปลงข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการที่เป็นสาระสำคัญต่อการทำงาน

(๖) การกู้ยืมเงินจากกองทุนเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพหรือใช้ในการดำรงชีพ

(๗) สิทธิการเข้าถึงประกันสังคมตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม

(๘) การจัดให้มีประกันภัยอุบัติเหตุในการประกอบอาชีพที่มีข้อตกลงคุ้มครองตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนประกาศกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีข้อตกลงคุ้มครอง ดังต่อไปนี้

(ก) ค่าชดเชยจากการเสียชีวิตหรือทุพพลภาพถาวรเนื่องจากอุบัติเหตุหรือถูกกระทำความผิดทางอาญา

(ข) ผลประโยชน์ค่ารักษาพยาบาลเนื่องจากอุบัติเหตุหรือถูกกระทำความผิดทางอาญา

(ค) ผลประโยชน์ค่าชดเชยรายได้ระหว่างการเข้ารักษาตัวเป็นผู้ป่วยในกรณีได้รับการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุหรือถูกกระทำความผิดทางอาญา

(๙) การคุ้มครองสุขภาพหรือประกันภัยเสริมเพิ่มเติมจากประกันภัยอุบัติเหตุในการประกอบอาชีพตาม (๘)

(๑๐) การช่วยเหลือในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือการดำเนินคดี

(๑๑) สิทธิประโยชน์อื่นตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนประกาศกำหนด

การได้รับสิทธิประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาจากจำนวนเงินและทรัพย์สินของกองทุนโดยผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระแต่ละรายอาจได้รับสิทธิประโยชน์ที่แตกต่างกันได้ขึ้นอยู่กับสิทธิประโยชน์ที่ได้รับตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องและจำนวนเงินสะสมที่ส่งเข้ากองทุน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

มาตรา ๒๘ การจัดสิทธิประโยชน์ตามมาตรา ๒๗ ให้คำนึงถึงลักษณะของการประกอบอาชีพ การลดความซ้ำซ้อนกับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง การอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจและผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ และประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม กฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน กฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือกฎหมายอื่นใดที่จัดให้มีสิทธิประโยชน์ในลักษณะเดียวกัน ในการจัดสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระดังกล่าว ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนพิจารณากำหนดสิทธิประโยชน์อื่น เพิ่มเติมจากสิทธิประโยชน์ที่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระได้รับตามกฎหมายดังกล่าว

ส่วนที่ ๒
ข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการ

มาตรา ๓๐ ห้ามผู้ประกอบธุรกิจรับเด็กอายุต่ำกว่าสิบห้าปีเข้าทำข้อตกลงในข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการเพื่อทำงานเป็นผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ

มาตรา ๓๑ ข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการระหว่างผู้ประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลกับผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการตามวรรคหนึ่ง ไม่เพียงพอต่อการคุ้มครองผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการเพิ่มเติมโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๒ ก่อนการรับผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระเข้าทำงาน ผู้ประกอบธุรกิจต้องตรวจสอบให้ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระซึ่งใช้รถในการทำงานต้องมีใบอนุญาตขับรถและเอกสาร การรับชำระภาษีประจำปี

ผู้ประกอบธุรกิจต้องตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของใบอนุญาตขับรถและเอกสารตามวรรคหนึ่งทุกรอบปีและต้องจัดเก็บข้อมูลหลักฐานการตรวจสอบไว้ตลอดเวลาที่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระทำงานกับผู้ประกอบธุรกิจเพื่อให้สำนักงานตรวจดูได้

มาตรา ๓๓ ในการส่งงานให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ ให้ผู้ประกอบธุรกิจส่งงานพร้อมกับการให้ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระยืนยันตนเองว่าในขณะนั้นใบอนุญาตขับรถของตนยังมีผลตามกฎหมายอยู่และได้ชำระภาษีประจำปีสำหรับรอบปีนั้นด้วยแล้ว

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๓ และเป็นผลให้ผู้ประสบภัยจากรถของผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ ผู้ประกอบธุรกิจต้องร่วมรับผิดกับผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ แต่ไม่เกินวงเงินที่ผู้ประสบภัยจากรถจะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ

มาตรา ๓๕ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบธุรกิจในการตรวจสอบใบอนุญาตขับรถและเอกสารการชำระภาษีประจำปีตามมาตรา ๓๒ ผู้ประกอบธุรกิจอาจขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเปิดเผยหรือเชื่อมโยงข้อมูลดังกล่าวและให้หน่วยงานของรัฐนั้นให้ความร่วมมือในการดำเนินการดังกล่าวแก่ผู้ประกอบธุรกิจ

มาตรา ๓๖ ผู้ประกอบธุรกิจต้องจ่ายค่าตอบแทนและค่าตอบแทนพิเศษให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระตามอัตรา ระยะเวลา และเงื่อนไขที่ตกลงกัน

ในกรณีที่ปรากฏข้อร้องเรียนจากผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระว่าค่าตอบแทน ตามข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการที่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระได้รับนั้นไม่เป็นธรรมและทำให้ผู้ประกอบธุรกิจได้เปรียบ

เกินสมควร ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดค่าตอบแทนขั้นต่ำได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ การกำหนดค่าตอบแทนขั้นต่ำอย่างน้อยจะต้องคำนึงถึง ระยะเวลาและความยากง่ายในการทำงาน ต้นทุนของผู้ประกอบธุรกิจและผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระและการแข่งขันในตลาดประกอบด้วย

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่ได้จ่ายค่าตอบแทนและค่าตอบแทนพิเศษ หรือจ่ายไม่ครบตามอัตรา ระยะเวลา และเงื่อนไขที่ตกลงกัน ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องจ่ายดอกเบี้ยให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระในระหว่างผิดนัดในอัตราร้อยละสามต่อปี ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจ จงใจไม่จ่ายค่าตอบแทนและค่าตอบแทนพิเศษหรือจ่ายไม่ครบโดยปราศจากเหตุอันสมควร ให้ผู้ประกอบธุรกิจจ่ายเงินเพิ่มให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระในอัตราร้อยละสองต่อปีของเงินที่ค้างจ่าย

ในกรณีที่มีข้อพิพาทตามวรรคหนึ่งและผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระไม่ยอมรับค่าตอบแทน หรือค่าตอบแทนพิเศษหรือไม่สามารถรับค่าตอบแทนหรือค่าตอบแทนพิเศษได้ หากผู้ประกอบธุรกิจ พร้อมที่จะจ่ายค่าตอบแทนหรือค่าตอบแทนพิเศษ โดยได้นำเงินไปวางไว้ ณ สำนักงาน หรือสำนักงานแรงงานจังหวัด เพื่อจ่ายให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ย หรือเงินเพิ่มสำหรับเงินตามจำนวนที่นำไปวางไว้

มาตรา ๓๘ ผู้ประกอบธุรกิจอาจหักเงินจากค่าตอบแทนได้โดยต้องได้รับความยินยอมจากผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินร้อยละสามสิบของค่าตอบแทนที่ได้รับในแต่ละครั้ง

มาตรา ๓๙ ผู้ประกอบธุรกิจอาจหักเงินจากค่าตอบแทนเพื่อชำระหนี้ดังต่อไปนี้ได้ โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ

(๑) ภาษีเงินได้ตามจำนวนที่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระต้องชำระ

(๒) เงินสะสมเพื่อนำส่งกองทุนตามมาตรา ๙๑

(๓) เงินอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ต้องหัก

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่ข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการสิ้นสุดลง ให้ผู้ประกอบธุรกิจจ่ายค่าตอบแทน ค่าตอบแทนพิเศษ และเงินที่ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ต้องจ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ ให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระภายในสามวันนับแต่วันที่ข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการสิ้นสุดลง

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่มีข้อร้องเรียนจากผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระว่าผู้ประกอบธุรกิจไม่จ่ายค่าตอบแทน ค่าตอบแทนพิเศษ หรือเงินที่ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ต้องจ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๔๐ และสำนักงานตรวจสอบแล้วปรากฏว่าผู้ประกอบธุรกิจมีหนี้ค้างชำระกับผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระจริง ให้สำนักงานจ่ายเงินดังกล่าวจากกองทุนพร้อมดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดในอัตราร้อยละสามต่อปีให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ

ในกรณีที่สำนักงานได้จ่ายเงินให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้สำนักงานมีสิทธิไล่เบี้ยคืนจากผู้ประกอบธุรกิจพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละสามต่อปีนับแต่วันที่สำนักงานได้จ่ายเงิน

ให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ประกอบธุรกิจจะได้จ่ายเงินดังกล่าวให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระอีกหรือไม่

สิทธิไล่เบี้ยตามวรรคสอง ให้มีอายุความสิบปีนับแต่วันที่สำนักงานได้จ่ายเงิน ให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่ปรากฏว่าข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการระหว่างผู้ประกอบธุรกิจกับผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระมีความไม่เป็นธรรมและทำให้ผู้ประกอบธุรกิจได้เปรียบเกินสมควร ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการนั้น ต้องเป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการที่คณะกรรมการกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลใช้บังคับเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๔๒ ให้ถือว่าข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการส่วนนั้นไม่มีผลใช้บังคับและให้นำความตามที่คณะกรรมการกำหนดมาใช้บังคับแทน

มาตรา ๔๔ ผู้ประกอบธุรกิจอาจเรียกหรือรับหลักประกันความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นเงินหรือทรัพย์สินอื่นจากผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระได้ในกรณีที่ลักษณะหรือสภาพของงานนั้นเป็นงานที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบธุรกิจ

ลักษณะหรือสภาพของงานที่ให้เรียกหรือรับหลักประกันความเสียหายหรือค่าใช้จ่าย ตลอดจนประเภทของหลักประกัน จำนวนมูลค่าของหลักประกันหรือค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการทำงาน ระยะเวลาในการเรียกหรือรับหลักประกันความเสียหายหรือค่าใช้จ่าย และวิธีการเก็บรักษาหลักประกันหรือค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากหลักประกันความเสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้ตกแก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจเรียกหรือรับหลักประกันความเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการทำงาน ให้ผู้ประกอบธุรกิจคืนเงินหรือทรัพย์สินที่ได้เรียกหรือรับไว้นั้นให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการสิ้นสุดลง หรือวันที่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระลาออก หรือวันที่สัญญาประกันสิ้นอายุ แล้วแต่กรณี

ในการคืนเงินหรือทรัพย์สินที่ได้เรียกหรือรับไว้เป็นหลักประกันตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ประกอบธุรกิจหักค่าเสียหายที่เกิดจากการทำงานที่ค้างชำระอยู่จากจำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ได้เรียกหรือรับไว้

มาตรา ๔๖ ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระซึ่งได้ทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน มีสิทธิร้องขอให้ผู้ประกอบธุรกิจออกใบสำคัญรับรองการทำงานโดยระบุระยะเวลาการทำงานและลักษณะของงานให้แก่ตนได้

ส่วนที่ ๓
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและการดำเนินคดีเกี่ยวกับผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดการเรื่องร้องเรียนและการระงับข้อพิพาทไว้ โดยเป็นหลักเกณฑ์ที่มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และผู้ประกอบธุรกิจได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์นั้นแล้ว ให้ถือว่าผู้ประกอบธุรกิจได้ดำเนินการตามที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้แล้ว

หลักเกณฑ์ในบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๘ เมื่อมีข้อพิพาทในการปฏิบัติตามข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการ ถ้าผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งประสงค์จะใช้กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้ทั้งสองฝ่ายเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ก่อน จึงจะมีสิทธินำข้อพิพาทไปสู่การพิจารณาของอนุญาโตตุลาการหรือฟ้องคดีต่อศาลได้

ให้ผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระซึ่งประสงค์จะใช้กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานอิสระ พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อพิพาท

การยื่นคำร้องตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ปลัดกระทรวงกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามส่วนนี้จะดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

มาตรา ๔๙ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระอาจกระทำการผิดข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการหรือมีบุคคลใดร้องเรียนการกระทำอันเนื่องจากการทำงานของผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ ให้ผู้ประกอบธุรกิจทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับทราบข้อเท็จจริงหรือได้รับการร้องเรียน โดยห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจสั่งระงับการจ่ายงานแก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระในระหว่างการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว เว้นแต่ในกรณีที่เหตุนั้นมีความร้ายแรงอันมีผลกระทบต่อชีวิต หรือทรัพย์สิน ผู้ประกอบธุรกิจอาจสั่งระงับการจ่ายงานแก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระเป็นการชั่วคราวในระหว่างการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวได้

การตรวจสอบข้อเท็จจริงตามวรรคหนึ่ง ผู้ประกอบธุรกิจต้องให้สิทธิผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระในการชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงด้วย

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำผิดข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการหรือเหตุจากการร้องเรียนตามวรรคหนึ่งเกิดจากความผิดพลาดในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระและเห็นควรระงับการจ่ายงานเป็นการชั่วคราวหรือยกเลิกข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการ ให้แจ้งคำสั่งพร้อมระบุความผิดให้ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหนึ่งวันก่อนการระงับการจ่ายงานหรือยกเลิกข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการ

ในกรณีที่มีการสั่งระงับการจ่ายงานเป็นการชั่วคราวตามวรรคสาม ให้หักจำนวนวันที่มีการระงับการจ่ายงานระหว่างการตรวจสอบข้อเท็จจริงอันเนื่องมาจากการกระทำที่มีความร้ายแรงอันมีผลกระทบต่อชีวิตหรือทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งออกจากระยะเวลาการระงับการจ่ายงานด้วย

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่มีการสั่งระงับการจ่ายงานเป็นการชั่วคราวแก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระตามมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง เมื่อการตรวจสอบข้อเท็จจริงเสร็จสิ้นแล้ว หากปรากฏว่าผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระไม่มีความผิด ให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดหามาตรการเยียวยาให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระตามสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระควรจะได้รับในระหว่างถูกระงับการจ่ายงานนั้น

มาตรา ๕๑ ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระเห็นว่าคำสั่งระงับการจ่ายงานเป็นการชั่วคราวหรือยกเลิกข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการตามมาตรา ๔๙ วรรคสาม ไม่เป็นธรรม อาจยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานอิสระเพื่อดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ก่อนนำข้อพิพาทไปสู่การพิจารณาของอนุญาโตตุลาการหรือฟ้องคดีต่อศาล แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับการทำงานระหว่างผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระกับผู้ประกอบธุรกิจตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากข้อพิพาทตามมาตรา ๔๙ ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระหรือผู้ประกอบธุรกิจอาจยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานอิสระเพื่อดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนนำข้อพิพาทไปสู่การพิจารณาของอนุญาโตตุลาการหรือฟ้องคดีต่อศาล แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๓ เมื่อพนักงานตรวจแรงงานอิสระได้รับคำร้องตามมาตรา ๕๑ หรือมาตรา ๕๒ แล้ว ให้ดำเนินการไกล่เกลี่ยให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน และอาจขยายได้อีกหนึ่งครั้งไม่เกินสิบห้าวัน โดยให้ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระและผู้ประกอบธุรกิจเข้าร่วมในการไกล่เกลี่ยเพื่อชี้แจงเหตุผล พร้อมทั้งแสดงพยานหลักฐานของตน

หลักเกณฑ์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้เป็นไปตามระเบียบที่ปลัดกระทรวงกำหนด

มาตรา ๕๔ ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ถ้าคู่กรณีสามารถตกลงกันได้ ให้พนักงานตรวจแรงงานอิสระจัดทำบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาทไว้เป็นหลักฐานและให้คู่กรณีลงลายมือชื่อในข้อตกลงนั้น

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๕๓ หากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไม่เป็นผล คู่กรณีอาจนำข้อพิพาทนั้นไปสู่การพิจารณาของอนุญาโตตุลาการหรือฟ้องคดีต่อศาล แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๕ เมื่อคู่กรณีฝ่ายหนึ่งเรียกร้องให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทแล้ว แต่คู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องนั้นไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท คู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้

การร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องกระทำภายในสามปีนับแต่วันที่อาจบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้ ถ้าไม่ได้ร้องขอภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้มูลหนี้ตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นเป็นอันระงับไป

การร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นต่อศาลที่มีการทำข้อตกลงระงับข้อพิพาทในเขตศาลนั้น

มาตรา ๕๖ เมื่อมีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแต่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล หากปรากฏว่าอายุความครบกำหนดไปแล้วหลังจากยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานอิสระเพื่อขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง ให้อายุความขยายออกไปอีกหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง

มาตรา ๕๗ ในกรณีที่มีการนำข้อพิพาทระหว่างผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระคนเดียวหรือหลายคนกับผู้ประกอบธุรกิจฟ้องคดีต่อศาลซึ่งมิใช่การดำเนินการเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมขององค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระตามมาตรา ๑๘ (๘) ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระอาจมอบอำนาจให้องค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระที่ตนเป็นสมาชิกฟ้องคดีแพ่งและดำเนินกระบวนพิจารณาใด ๆ ในคดี เพื่อคุ้มครองผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระในองค์กรของตนตามลักษณะหรือประเภทคดีที่คณะกรรมการประกาศกำหนดได้ และให้มีอำนาจฟ้องเรียกทรัพย์สินและค่าเสียหายแทนผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระได้ ถ้ามีหนังสือมอบหมายให้เรียกทรัพย์สินและค่าเสียหายแทนจากผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระดังกล่าว

มาตรา ๕๘ ในกรณีที่ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายเห็นสมควรให้ความช่วยเหลือในการเข้าดำเนินคดีแทนผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระหรือเมื่อได้รับคำร้องขอจากผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระหรือทายาท และการดำเนินคดีนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายอาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสำนักงานซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ เพื่อทำหน้าที่ดำเนินคดีให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระหรือทายาท และเมื่อปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายได้แจ้งให้ศาลทราบแล้ว ให้บุคคลดังกล่าวมีอำนาจกระทำการได้จนคดีถึงที่สุด

ในการดำเนินคดีในศาล ให้เจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งมีอำนาจฟ้องเรียกทรัพย์สินและค่าเสียหายให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระหรือทายาทได้ด้วย

หมวด ๕
คณะกรรมการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ

มาตรา ๕๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวง เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพและประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ เป็นกรรมการ

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสี่คนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และด้านแรงงาน เป็นกรรมการ

(๕) ผู้แทนองค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระจำนวนสองคน ผู้แทนองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระจำนวนสองคน ผู้แทนสภาองค์การผู้ประกอบอาชีพอิสระจำนวนสองคน และผู้แทนสภาองค์การผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระจำนวนสองคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

(๖) ผู้แทนผู้ประกอบธุรกิจจำนวนสองคน ผู้แทนองค์กรผู้ประกอบธุรกิจจำนวนหนึ่งคนและผู้แทนสภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจจำนวนหนึ่งคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

ให้รองปลัดกระทรวงซึ่งได้รับมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การแต่งตั้งกรรมการและลักษณะของกรรมการซึ่งจะได้รับการแต่งตั้งตาม (๔) (๕) และ (๖) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๐ กรรมการตามมาตรา ๕๙ (๔) (๕) และ (๖) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕๙ (๔) เพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการตามมาตรา ๕๙ (๔) ซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕๙ (๔) ซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๕๙ (๔) (๕) และ (๖) ขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งเข้ารับหน้าที่

ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งกรรมการที่ว่างลง และให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการประเภทเดียวกันแทนภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการว่างลง และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลือของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่วาระของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้

มาตรา ๖๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๕๙ (๔) (๕) และ (๖) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่อง หรือไม่สุจริต ในการปฏิบัติหน้าที่

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) มีลักษณะไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตาม มาตรา ๕๙ วรรคสาม

มาตรา ๖๒ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๖๓ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ

(๒) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระในระดับจังหวัด

(๓) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ รวมทั้งการปฏิบัติการตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระในระดับจังหวัด

(๔) เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายหรือมาตรการด้านภาษีอากรเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระต่อคณะรัฐมนตรี

(๕) พิจารณาให้ความเห็นชอบระเบียบเกี่ยวกับการจัดสรรเงินของกองทุนเพื่อใช้จ่ายในกิจการของกองทุนตามมาตรา ๗๓ วรรคสอง

(๖) พิจารณาอนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินและรายการค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการบริหารกองทุน

(๗) รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระและเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การจัดทำรายงานตาม (๗) ให้ทำเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และให้เผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวในลักษณะที่ประชาชนสามารถเข้าตรวจดูได้อย่างสะดวก

มาตรา ๖๔ นโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระตามมาตรา ๖๓ (๑) อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) การพัฒนาทักษะฝีมือและส่งเสริมการศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการแรงงานในตลาด สร้างโอกาสในการมีงานที่ดี และความมั่นคงในการทำงานของแรงงานอิสระ

(๒) การสร้างหลักประกันทางสังคมของแรงงานอิสระในด้านต่าง ๆ เพื่อให้แรงงานอิสระมีหลักประกันทางสังคม มีความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมถึงการมีสุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดี

(๓) การส่งเสริมความคุ้มครองและความปลอดภัยในการทำงาน และการพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการบริหารจัดการแรงงานอิสระ

(๔) การส่งเสริมความร่วมมือด้านการบริหารจัดการแรงงานอิสระของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ

ในการจัดทำนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระต้องถือหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้องค์กรแรงงานอิสระ องค์กรผู้ประกอบธุรกิจ สภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และนำข้อเสนอแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระที่องค์กรแรงงานอิสระ องค์กรผู้ประกอบธุรกิจหรือสภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจ เสนอแนะตามมาตรา ๑๘ (๔) มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ มาพิจารณาตั้งแต่เริ่มกระบวนการในการจัดทำนโยบายและแนวทางดังกล่าว

มาตรา ๖๕ เมื่อคณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระแล้ว ให้สำนักงานประกาศและเผยแพร่ในระบบอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงาน

ให้ศูนย์ส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระในระดับจังหวัดเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ และให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้มีการประกาศตามวรรคหนึ่งเพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ศูนย์ส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระอาจเสนอขอให้คณะกรรมการขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปอีกตามความเหมาะสมก็ได้

ในการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระในระดับจังหวัดตามวรรคสอง หากมีโครงการหรือแผนงานใดจำเป็นต้องขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนให้กำหนดรายละเอียดค่าใช้จ่ายและวงเงินที่จะขอรับสนับสนุนจากกองทุนไว้ด้วย

มาตรา ๖๖ ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามมาตรา ๖๓ (๓) หากปรากฏว่าการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐหรือกฎหมายใดไม่สอดคล้องกับนโยบาย และแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ ให้คณะกรรมการประสานงานหรือปรึกษาหารือกับหน่วยงานของรัฐหรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือที่กำกับดูแลเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ

มาตรา ๖๗ ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาทบทวนนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระอย่างน้อยทุกห้าปี

ในกรณีที่สถานการณ์ของโลกหรือสถานการณ์ของประเทศหรือนโยบายของรัฐบาลเปลี่ยนแปลงไปจนนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระที่จัดทำไว้ไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการต่อไป คณะกรรมการจะจัดให้มีการทบทวนก่อนระยะเวลาดังกล่าวก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๖๔ วรรคสอง และมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับแก่การพิจารณาทบทวนนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๘ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๖๒ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๙ ให้สำนักงานรับผิดชอบงานเลขานุการของคณะกรรมการ และให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

(๒) รับ เก็บ และรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของแรงงานอิสระและข้อมูลที่เกี่ยวข้องอันจำเป็นและเป็นประโยชน์เกี่ยวกับการจัดทำนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระและการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระในระดับจังหวัด ตลอดจนอุปสรรคในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับแรงงานอิสระ

(๓) ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลตาม (๒) เพื่อจัดทำนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ เสนอต่อคณะกรรมการ

(๔) รายงานผลเกี่ยวกับการดำเนินการตามนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ ตลอดจนการปฏิบัติการตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระในระดับจังหวัด เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาตามมาตรา ๖๓ (๓)

(๕) ค้นคว้า วิเคราะห์ และวิจัย เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ

(๖) เป็นศูนย์กลางในการประสานงานและบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน องค์กรแรงงานอิสระ องค์กรผู้ประกอบธุรกิจ สภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจ และเครือข่ายแรงงานอิสระ ตลอดจนจัดระบบงาน กำกับ และติดตามการดำเนินการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงแรงงาน เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) ติดตาม ตรวจสอบ ประสานงาน สนับสนุน หรือเร่งรัดการดำเนินการตามนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการ

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๗๐ ให้สำนักงานแรงงานจังหวัดเป็นศูนย์ส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระในเขตพื้นที่จังหวัด และสำนักงานเป็นศูนย์ส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของแรงงานอิสระและข้อมูลที่เกี่ยวข้องอันจำเป็นในเขตพื้นที่รับผิดชอบเพื่อประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระในระดับจังหวัด

(๒) ดำเนินการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระในระดับจังหวัด รวมทั้งอำนวยการและประสานงานหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน องค์กรแรงงานอิสระ องค์กรผู้ประกอบธุรกิจ สภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจ และเครือข่ายแรงงานอิสระ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ ตลอดจนสร้างและขยายเครือข่ายแรงงานอิสระ

(๓) ให้บริการข้อมูลข่าวสาร สร้างความรู้ความเข้าใจ และให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีงานทำ การพัฒนาสมรรถนะในการประกอบอาชีพ มาตรฐานสภาพการทำงาน มาตรฐานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานหรือการประกอบอาชีพ และส่งเสริม สนับสนุน และสร้างหลักประกันทางสังคมให้แก่แรงงานอิสระ

(๔) รับเรื่องร้องเรียนของแรงงานอิสระเพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือ หรือมอบหมายให้พนักงานตรวจแรงงานอิสระดำเนินการ ตลอดจนส่งต่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้ความช่วยเหลือ

(๕) ติดตามผลการดำเนินงาน สรุปผลการดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงานต่อสำนักงาน

หมวด ๖
กองทุนส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ

มาตรา ๗๑ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงาน เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ

มาตรา ๗๒ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้
(๑) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตามมาตรา ๑๒๙
(๒) ทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
(๓) เงินที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความจำเป็น
(๔) เงินค่าปรับเป็นพินัยหรือเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัตินี้
(๕) เงินค่าสมาชิกที่ผู้ประกอบอาชีพอิสระจ่ายเข้ากองทุน
(๖) เงินสะสมที่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระจ่ายเข้ากองทุน
(๗) เงินสมทบที่ผู้ประกอบธุรกิจจ่ายเข้ากองทุน
(๘) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้แก่กองทุน
(๙) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
(๑๐) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน
(๑๑) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุน
การรับเงินหรือทรัพย์สินตาม (๙) จะต้องไม่มีเงื่อนไขหรือข้อผูกพันในการใช้จ่ายของกองทุน
เงินและทรัพย์สินของกองทุนตามวรรคหนึ่งไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

มาตรา ๗๓ เงินของกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ดังต่อไปนี้
(๑) ส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระตามโครงการหรือแผนงานที่ศูนย์ส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระเสนอ
(๒) สนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการหรือแผนงานในการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระที่องค์กรแรงงานอิสระเสนอ
(๓) สนับสนุนการดำเนินงานในการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระของเครือข่ายแรงงานอิสระ สมาคม มูลนิธิ องค์กรเอกชน หรือนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับแรงงานอิสระ
(๔) ให้แรงงานอิสระกู้ยืมเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพหรือใช้ในการดำรงชีพ
(๕) จัดให้มีประกันภัย การคุ้มครองสุขภาพ หรือสิทธิประโยชน์อื่นตามมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗
(๖) เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการอื่นใดให้แก่แรงงานอิสระตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้
(๗) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน

การใช้จ่ายเงินกองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ภายใต้นโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ

ระเบียบการใช้จ่ายเงินตามวรรคสอง ต้องกำหนดให้นำเงินไปใช้จ่ายในการจัดสิทธิประโยชน์การคุ้มครองสุขภาพ หรือสิทธิประโยชน์อื่นแก่ผู้ประกอบอาชีพอิสระและผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบของจำนวนเงินในบัญชีเงินกองทุนสำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระและบัญชีเงินกองทุนสำหรับผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระในแต่ละปี หรือตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๗๔ ห้ามมิให้นำเงินตามมาตรา ๗๒ (๕) (๖) และ (๗) รวมถึงดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินดังกล่าวมาเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน เว้นแต่ในกรณีที่กองทุนมีเงินและทรัพย์สินตามมาตรา ๗๒ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ไม่เพียงพอในการดำเนินการ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดให้นำดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินตามมาตรา ๗๒ (๕) (๖) และ (๗) เป็นค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินร้อยละสามของดอกผลหรือผลประโยชน์ของเงินดังกล่าว ในแต่ละปี

มาตรา ๗๕ การจัดให้มีประกันภัย การคุ้มครองสุขภาพ หรือสิทธิประโยชน์อื่นตามมาตรา ๒๖ (๒) (๓) และ (๔) และมาตรา ๒๗ (๕) (๖) และ (๘) ให้สำนักงานจัดให้มีการประชุมหารือร่วมกับสำนักงานประกันสังคม สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย องค์กรแรงงานอิสระ องค์กรผู้ประกอบธุรกิจ สภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจ สมาคมประกันชีวิต สมาคมประกันวินาศภัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดสิทธิประโยชน์ให้สอดคล้องกับลักษณะการประกอบอาชีพของแรงงานอิสระ โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ตามมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ ด้วย

มาตรา ๗๖ การจัดให้มีประกันภัย การคุ้มครองสุขภาพ หรือสิทธิประโยชน์อื่นตามมาตรา ๒๖ (๒) (๓) และ (๔) และมาตรา ๒๗ (๕) (๖) และ (๘) สำนักงานอาจทำความตกลง ให้สำนักงานประกันสังคมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการก็ได้

มาตรา ๗๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ” ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวง เป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงาน และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เป็นกรรมการ

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสามคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ การลงทุน กฎหมาย หรือด้านแรงงาน เป็นกรรมการ

(๔) ผู้แทนองค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนสภาองค์การผู้ประกอบอาชีพอิสระจำนวนหนึ่งคน และผู้แทนสภาองค์การผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระจำนวนหนึ่งคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

(๕) ผู้แทนผู้ประกอบธุรกิจจำนวนสองคน ผู้แทนองค์กรผู้ประกอบธุรกิจจำนวนหนึ่งคน และผู้แทนสภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจจำนวนหนึ่งคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

ให้ผู้บริหารกองทุนเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการบริหารกองทุนตาม (๓) (๔) และ (๕) จะดำรงตำแหน่งกรรมการตามมาตรา ๕๙ ในขณะเดียวกันมิได้

การแต่งตั้งกรรมการและลักษณะของกรรมการซึ่งจะได้รับการแต่งตั้งตาม (๓) (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗๘ ให้นำความในมาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๒ มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตามมาตรา ๗๗ (๓) (๔) และ (๕) และการประชุมของคณะกรรมการบริหารกองทุนด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๗๙ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายการบริหารกองทุน กำกับดูแลการบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ภายใต้นโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ

(๒) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การตัดหนี้เป็นสูญ และการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน โดยได้รับความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๓) ออกระเบียบและพิจารณาอนุมัติจัดสรรเงินของกองทุนเพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา ๗๓ โดยได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๔) จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินของกองทุนตามมาตรา ๗๓ ให้สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ โดยจัดทำเป็นแผนรายปีและแผนระยะห้าปี

(๕) แต่งตั้งผู้บริหารกองทุนเพื่อทำหน้าที่บริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการบริหารกองทุน

มาตรา ๘๐ ในกรณีกรรมการบริหารกองทุนมีส่วนได้เสียอันอาจทำให้ไม่เป็นกลางในการพิจารณาอนุมัติโครงการหรือแผนงานตามมาตรา ๗๓ (๑) หรือ (๒) หรือการพิจารณาให้แรงงานอิสระกู้ยืมเงินจากกองทุนตามมาตรา ๗๓ (๔) กรรมการบริหารกองทุนผู้นั้นจะทำการพิจารณาในเรื่องนั้นไม่ได้

มาตรา ๘๑ ในการจัดทำระบบการบัญชี ให้แยกบัญชีเงินกองทุนสำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระ บัญชีเงินกองทุนสำหรับผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ และบัญชีเงินกองกลางซึ่งแสดงรายการเงินและทรัพย์สินทั้งหมดของกองทุน เพื่อให้การใช้จ่ายเงินกองทุนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

ในการจัดทำบัญชีเงินกองทุนสำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระและบัญชีเงินกองทุนสำหรับผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระตามวรรคหนึ่ง ให้จัดทำเป็นบัญชีเงินรายบุคคลของสมาชิกที่แสดงรายการเงินค่าสมาชิก เงินสะสม และดอกผลหรือผลประโยชน์ของเงินดังกล่าวของสมาชิกแต่ละราย

มาตรา ๘๒ ให้สำนักงานจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับเงินค่าสมาชิก เงินสะสม และดอกผลหรือผลประโยชน์ของเงินดังกล่าว เพื่อให้สมาชิกแต่ละรายสามารถตรวจสอบได้โดยสะดวกตลอดเวลา

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๘๓ การบริหารกองทุน ผู้บริหารกองทุน พนักงาน ลูกจ้าง การบัญชี การตรวจสอบ การประเมินผล และการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ ตลอดจนการกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของคณะกรรมการบริหารกองทุน ผู้บริหารกองทุน พนักงาน และลูกจ้าง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียน

มาตรา ๘๔ ผู้ประกอบอาชีพอิสระมีสิทธิสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุน โดยแสดงความประสงค์พร้อมกับการจ่ายเงินค่าสมาชิกเข้ากองทุนเป็นรายปีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินเจ็ดร้อยยี่สิบบาทต่อปี

มาตรา ๘๕ ผู้ประกอบอาชีพอิสระสิ้นสมาชิกภาพ เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออกจากกองทุนโดยมีหนังสือแจ้งความประสงค์ไปยังสำนักงาน

ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพอิสระสิ้นสมาชิกภาพตาม (๒) และได้ส่งเงินค่าสมาชิกครบตามเงื่อนไขที่จะก่อให้เกิดสิทธิประโยชน์ตามมาตรา ๒๖ ผู้นั้นอาจได้รับสิทธิประโยชน์ต่อไปได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์เงื่อนไข และระยะเวลาที่คณะกรรมการบริหารกองทุนประกาศกำหนด โดยให้คำนึงถึงจำนวนเงินค่าสมาชิกของผู้นั้นซึ่งได้นำส่งเข้ากองทุน

มาตรา ๘๖ ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพอิสระสิ้นสมาชิกภาพ ให้มีสิทธิได้รับเงินค่าสมาชิกคงเหลือ รวมทั้งดอกผลหรือผลประโยชน์ของเงินดังกล่าวคืนจากกองทุนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารกองทุนประกาศกำหนด

มาตรา ๘๗ ให้ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระเป็นสมาชิกของกองทุน

มาตรา ๘๘ ให้ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระจ่ายเงินสะสมในอัตราร้อยละสามของค่าตอบแทนที่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระได้รับแต่ละครั้งเพื่อนำส่งเข้ากองทุน ทั้งนี้ เงินค่าตอบแทนที่ใช้ในการคำนวณต้องไม่เกินอัตราเงินค่าจ้างขั้นสูงที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบเพื่อนำส่งเข้ากองทุนประกันสังคมตามที่กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมกำหนดสำหรับผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องกำหนดอัตราเงินสะสมน้อยกว่าอัตราที่ได้กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจะออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดอัตราเงินสะสมที่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระต้องจ่ายเข้ากองทุนก็ได้

มาตรา ๘๙ ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุนเกินจำนวนที่ต้องชำระตามมาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง ให้สำนักงานคืนเงินสะสมในส่วนที่เกินให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดจากเดือนที่มีการนำส่งเงินสะสมเกินตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

ในกรณีที่ไม่สามารถคืนเงินสะสมในส่วนที่เกินให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระได้ ให้นำเงินจำนวนดังกล่าวเข้าบัญชีเงินรายบุคคลของผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระผู้นั้น

ในกรณีมีเหตุจำเป็นอันมิอาจก้าวล่วงได้และเป็นเหตุให้สำนักงานไม่สามารถคืนเงินสะสมในส่วนที่เกินภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งได้ และปลัดกระทรวงเห็นสมควรจะขยายกำหนดเวลาออกไปก็ได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบห้าวันนับแต่เหตุจำเป็นนั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๙๐ ให้ผู้ประกอบธุรกิจจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนรายเดือนตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินอัตราร้อยละสามของค่าบริการที่เรียกเก็บ

ในการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดอัตราการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนตามวรรคหนึ่ง อาจกำหนดให้แตกต่างกันได้ตามลักษณะการให้บริการหรือการประกอบธุรกิจ

เงินสมทบที่ผู้ประกอบธุรกิจจ่ายเข้ากองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้บันทึกไว้ในบัญชีเงินกองกลาง โดยให้แสดงรายการเงินสมทบแยกออกจากเงินและทรัพย์สินอื่นของกองทุน

มาตรา ๙๑ ให้ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่หักเงินสะสมจากค่าตอบแทนที่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระได้รับตามอัตราที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๘ ทุกครั้งที่มีการจ่ายค่าตอบแทน

ให้ผู้ประกอบธุรกิจนำส่งเงินสะสมจากค่าตอบแทนที่หักไว้ตามวรรคหนึ่งและเงินสมทบตามมาตรา ๙๐ เข้ากองทุนภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดจากเดือนที่มีการหักเงินสะสมไว้ โดยยื่นแบบรายการแสดงเงินสะสมจากค่าตอบแทนที่ได้หักไว้และเงินสมทบตามแบบและวิธีการที่คณะกรรมการบริหารกองทุนประกาศกำหนด

เมื่อผู้ประกอบธุรกิจได้ยื่นแบบรายการแสดงเงินสะสมของผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระรายใดที่ได้หักไว้ตามวรรคสอง ให้ถือว่าผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระรายนั้นได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๘ แล้ว

มาตรา ๙๒ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่นำส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบหรือนำส่งไม่ครบตามกำหนดเวลาในมาตรา ๙๑ วรรคสอง ผู้ประกอบธุรกิจต้องจ่ายเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนหรือตามอัตราที่กำหนดตามพระราชกฤษฎีกาของจำนวนเงินสะสมหรือเงินสมทบที่ผู้ประกอบธุรกิจยังมิได้นำส่งหรือของจำนวนเงินสะสมหรือเงินสมทบที่ยังขาดอยู่นับแต่วันถัดจากวันที่ต้องนำส่ง ทั้งนี้ เงินเพิ่มที่คำนวณได้ต้องไม่เกินจำนวนเงินสะสมหรือเงินสมทบที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องจ่าย

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจมิได้หักค่าตอบแทนของผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระเพื่อนำส่งเป็นเงินสะสมตามมาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง หรือหักไว้แล้วแต่ยังไม่ครบจำนวนตามมาตรา ๘๘ ให้ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่นำส่งเงินสะสมเต็มจำนวน ในกรณีเช่นว่านี้ สิทธิที่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระพึงได้รับคงมีเสมือนหนึ่งว่าผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระได้นำส่งเงินสะสมแล้ว

มาตรา ๙๓ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่นำส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบหรือนำส่งไม่ครบตามกำหนดเวลาในมาตรา ๙๑ วรรคสอง ให้สำนักงานมีหนังสือแจ้งให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเงินสะสมหรือเงินสมทบที่ค้างชำระ และเงินเพิ่มมาชำระภายในกำหนดไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนั้น

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจได้รับหนังสือแจ้งตามวรรคหนึ่งแล้วแต่ยังไม่นำเงินสะสมหรือเงินสมทบที่ค้างชำระและเงินเพิ่มมาชำระภายในกำหนด ให้สำนักงานมีอำนาจประเมินเงินสะสมหรือเงินสมทบและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบธุรกิจนำส่งได้ ดังนี้

(๑) ถ้าผู้ประกอบธุรกิจได้เคยนำส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบมาแล้ว ให้ถือว่าจำนวนเงินสะสมหรือเงินสมทบที่ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่นำส่งในเดือนต่อมาแต่ละเดือนมีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินสะสมหรือเงินสมทบในเดือนที่ผู้ประกอบธุรกิจได้เคยนำส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบมาแล้วเดือนสุดท้ายเต็มเดือน

(๒) ถ้าผู้ประกอบธุรกิจยื่นแบบรายการตามมาตรา ๙๑ แต่ไม่เคยนำส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบ ให้ประเมินเงินสะสมหรือเงินสมทบจากแบบรายการที่ผู้ประกอบธุรกิจเคยยื่นไว้ แต่ถ้าไม่เคยมีการยื่นแบบรายการดังกล่าว ให้ประเมินเงินสะสมหรือเงินสมทบจากค่าตอบแทนที่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระได้รับหรือค่าบริการที่ผู้ประกอบธุรกิจเรียกเก็บ แล้วแต่กรณี โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การประเมินที่ปลัดกระทรวงกำหนด

มาตรา ๙๔ ในกรณีที่มีการพิสูจน์ได้ภายในสองปีนับแต่วันที่มีการแจ้งการประเมินเงินสะสมหรือเงินสมทบตามมาตรา ๙๓ วรรคสอง ว่าจำนวนเงินสะสมหรือเงินสมทบที่ถูกต้องที่ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ต้องนำส่งมีจำนวนมากกว่าหรือน้อยกว่าจำนวนเงินสะสมหรือเงินสมทบที่สำนักงานประเมินไว้ตามมาตรา ๙๓ วรรคสอง ให้สำนักงานมีหนังสือแจ้งผลการพิสูจน์ให้ผู้ประกอบธุรกิจทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบผลการพิสูจน์ เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจนำส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบเพิ่มเติมภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบเกินจำนวนที่ต้องนำส่ง ให้ผู้ประกอบธุรกิจมีสิทธิขอรับคืนหรือนำเงินสะสมหรือเงินสมทบในส่วนที่เกินไปนั้นตามที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานมาหักจากจำนวนเงินที่ต้องนำส่งให้กองทุนในงวดถัดไป

มาตรา ๙๕ ในกรณีที่ไม่สามารถนำเงินสะสมหรือเงินสมทบในส่วนที่เกินหักจากจำนวนเงินที่ต้องนำส่งให้กองทุนในงวดถัดไปได้ตามมาตรา ๙๔ เนื่องจากผู้ประกอบธุรกิจล้มละลาย เลิกกิจการ หรือเหตุอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เงินนั้นตกเข้าบัญชีเงินกองกลาง โดยไม่ตัดสิทธิผู้ประกอบธุรกิจหรือบุคคลอื่นซึ่งมีสิทธิมายื่นคำร้องขอรับเงินดังกล่าวภายหลังจากการโอนเงินเข้าบัญชีเงินกองกลางได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารกองทุนประกาศกำหนด

มาตรา ๙๖ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่นำส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบ หรือนำส่งไม่ครบจำนวนหรือไม่จ่ายเงินเพิ่มในกรณีที่ต้องจ่ายเงินเพิ่มตามมาตรา ๙๓ วรรคสอง ให้ปลัดกระทรวงมีอำนาจออกคำสั่งยึดทรัพย์สินเพื่อขายทอดตลาดหรืออายัดสิทธิเรียกร้องของผู้ประกอบธุรกิจ เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้ได้รับเงินที่ค้างชำระ

การมีคำสั่งให้ยึดทรัพย์สินเพื่อขายทอดตลาดหรืออายัดสิทธิเรียกร้องตามวรรคหนึ่งจะกระทำได้ต่อเมื่อมีการส่งคำเตือนเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเงินสะสมหรือเงินสมทบที่ค้างชำระและเงินเพิ่มมาชำระภายในกำหนดไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนั้น และผู้ประกอบธุรกิจไม่ชำระเงินดังกล่าวแก่กองทุนภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว

การยึดทรัพย์สินเพื่อขายทอดตลาดหรืออายัดสิทธิเรียกร้องตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๙๗ การแจ้งจำนวนเงินสะสมหรือเงินสมทบที่ประเมินได้ตามมาตรา ๙๓ วรรคสอง และการแจ้งผลการพิสูจน์ตามมาตรา ๙๔ ให้สำนักงานส่งไปยังผู้ประกอบธุรกิจ โดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ หรือให้สำนักงานนำไปส่ง ณ ภูมิลำเนา ถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานของผู้ประกอบธุรกิจในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของผู้ประกอบธุรกิจ ถ้าไม่พบผู้ประกอบธุรกิจ ณ ภูมิลำเนา ถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานของผู้ประกอบธุรกิจจะส่งให้แก่บุคคลใด ซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วและอยู่หรือทำงานในบ้านหรือสำนักงานที่ปรากฏว่าเป็นของผู้ประกอบธุรกิจนั้นก็ได้

ถ้าไม่สามารถส่งตามวิธีในวรรคหนึ่งได้ ให้ใช้วิธีปิดหนังสือดังกล่าวไว้ในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ สำนักงานของผู้ประกอบธุรกิจ เมื่อได้ดำเนินการดังกล่าวให้ถือว่าผู้ประกอบธุรกิจได้รับหนังสือนั้นแล้ว

มาตรา ๙๘ ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระทำงานกับผู้ประกอบธุรกิจหลายราย ให้ผู้ประกอบธุรกิจทุกรายมีหน้าที่ปฏิบัติตามมาตรา ๙๐ และมาตรา ๙๑

มาตรา ๙๙ กำหนดเวลาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๑ มาตรา ๙๓ และมาตรา ๙๔ ถ้าผู้ประกอบธุรกิจมีเหตุจำเป็นอันมิอาจก้าวล่วงได้และได้ยื่นคำร้องเพื่อขอขยายหรือเลื่อนกำหนดเวลาโดยแสดงเหตุแห่งความจำเป็นนั้น และปลัดกระทรวงเห็นสมควร จะขยายหรือเลื่อนกำหนดเวลาออกไปก็ได้ ทั้งนี้ ต้องยื่นคำร้องภายในสิบห้าวันนับแต่เหตุจำเป็นนั้นสิ้นสุดลง

การขยายเวลาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙๑ ไม่เป็นเหตุให้ลดหรืองดเงินเพิ่ม

มาตรา ๑๐๐ ในกรณีที่พื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ สาธารณภัย หรือเหตุการณ์ใดที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดเวลาหรือเงื่อนไขใด เพื่อให้ผู้ประกอบอาชีพอิสระ ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ หรือผู้ประกอบธุรกิจ งด ลดหย่อน หรือเลื่อนการนำส่งเงินค่าสมาชิก เงินสะสม หรือเงินสมทบเข้ากองทุนได้คราวละไม่เกินหนึ่งปี

ประกาศตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๐๑ ในกรณีมีเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศขยายหรือเลื่อนกำหนดเวลาตามมาตรา ๙๑ ออกไปได้ตามความเหมาะสมหรือจำเป็น

ประกาศตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๐๒ ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระสิ้นสมาชิกภาพ เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) พ้นจากการเป็นผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระโดยมีหนังสือแจ้งความประสงค์ ไปยังสำนักงาน

(๓) ภายในระยะเวลาสิบสองเดือนส่งเงินสะสมไม่ครบหกเดือน

ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระสิ้นสมาชิกภาพตาม (๒) หรือ (๓) และได้ส่งเงินสะสมครบตามเงื่อนไขที่จะก่อให้เกิดสิทธิประโยชน์ตามมาตรา ๒๗ แล้ว ผู้นั้นอาจได้รับสิทธิประโยชน์ต่อไปได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และระยะเวลาที่คณะกรรมการบริหารกองทุนประกาศกำหนด โดยให้คำนึงถึงจำนวนเงินสะสมของผู้นั้นซึ่งได้นำส่งเข้ากองทุน

มาตรา ๑๐๓ ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระสิ้นสมาชิกภาพ ให้มีสิทธิได้รับเงินสะสมคงเหลือ รวมทั้งดอกผลหรือผลประโยชน์ของเงินดังกล่าวคืนจากกองทุนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารกองทุนประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐๔ ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระสิ้นสมาชิกภาพตามมาตรา ๘๕ หรือมาตรา ๑๐๒ ให้สำนักงานแจ้งการรับเงิน พร้อมแจ้งเงินค่าสมาชิกคงเหลือ หรือยอดเงินสะสมคงเหลือ รวมทั้งดอกผลหรือผลประโยชน์ของเงินดังกล่าวแก่ผู้ประกอบอาชีพอิสระ ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระหรือบุคคลตามมาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๖ หรือมาตรา ๑๐๗ ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่สิ้นสมาชิกภาพหรือสำนักงานทราบว่าผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระถึงแก่ความตาย แล้วแต่กรณี

เมื่อผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระหรือบุคคลตามมาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๖ หรือมาตรา ๑๐๗ ได้รับการแจ้งจากสำนักงานตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้แจ้งวิธีการรับเงินต่อสำนักงานโดยไม่ชักช้า

การแจ้งตามวรรคหนึ่งและวิธีการรับเงินตามวรรคสองของผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ หรือบุคคลตามมาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๖ หรือมาตรา ๑๐๗ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารกองทุนประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐๕ ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ สิ้นสมาชิกภาพตามมาตรา ๘๕ (๑) หรือมาตรา ๑๐๒ (๑) และผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระผู้นั้นได้กำหนดบุคคลซึ่งพึงได้รับเงินต่อสำนักงานไว้แล้ว ให้สำนักงานจ่ายเงินให้แก่บุคคลดังกล่าวภายในเวลาไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่สำนักงานได้รับแจ้งวิธีการรับเงินที่บุคคลดังกล่าวเลือก ตามมาตรา ๑๐๔ วรรคสอง

มาตรา ๑๐๖ ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระสิ้นสมาชิกภาพตามมาตรา ๘๕ (๑) หรือมาตรา ๑๐๒ (๑) โดยไม่ได้กำหนดบุคคลซึ่งพึงได้รับเงินต่อสำนักงานไว้ หรือได้กำหนดไว้แล้วแต่บุคคลนั้นตายก่อน ให้สำนักงานจ่ายเงินแก่บุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) บุตรให้ได้รับสองส่วน แต่ถ้าผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระมีบุตรตั้งแต่สามคนขึ้นไปให้ได้รับสามส่วน

(๒) สามีหรือภริยา ให้ได้รับหนึ่งส่วน

(๓) บิดามารดา หรือบิดา หรือมารดาซึ่งมีชีวิตอยู่ให้ได้รับหนึ่งส่วน

ถ้าผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระผู้นั้นไม่มีบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือมีแต่บุคคลนั้นตายก่อน ให้แบ่งเงินที่บุคคลนั้นมีสิทธิจะได้รับแก่บุคคลตามวรรคหนึ่งซึ่งยังมีชีวิตอยู่ตามส่วนที่กำหนดในวรรคหนึ่ง

ในกรณีมีบุคคลตามที่กำหนดไว้เพียงลำดับเดียว ให้บุคคลลำดับนั้นได้รับทั้งหมด หากบุคคลลำดับนั้นมีจำนวนมากกว่าหนึ่งคนให้ได้รับส่วนแบ่งเท่ากัน

ให้สำนักงานจ่ายเงินแก่บุคคลตามวรรคหนึ่งภายในเวลาไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่สำนักงานได้รับแจ้งวิธีการรับเงินที่บุคคลดังกล่าวเลือก

มาตรา ๑๐๗ ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ สิ้นสมาชิกภาพตามมาตรา ๘๕ (๑) หรือมาตรา ๑๐๒ (๑) และไม่มีบุคคลตามมาตรา ๑๐๕ หรือมาตรา ๑๐๖ ให้จ่ายเงินดังกล่าวแก่ทายาทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๐๘ สิทธิเรียกร้องของสมาชิกที่มีต่อกองทุนเป็นสิทธิเฉพาะตัว ไม่อาจโอนแก่กันได้ และไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี

หมวด ๗
พนักงานตรวจแรงงานอิสระ

มาตรา ๑๐๙ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้พนักงานตรวจแรงงานอิสระมีหน้าที่ และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกแรงงานอิสระ ผู้ประกอบธุรกิจ เจ้าของสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานอิสระ หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมตรวจสอบข้อเท็จจริง หรือแจ้งให้หน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตนต่อไป

(๓) มีคำสั่งเป็นหนังสือให้แรงงานอิสระหรือผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๐ ในกรณีที่มีเรื่องร้องเรียนหรือมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานตรวจแรงงานอิสระมีอำนาจเข้าไปในสถานที่ทำงานของแรงงานอิสระ สำนักงานของผู้ประกอบธุรกิจ หรือสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานอิสระในช่วงเวลาทำงานของแรงงานอิสระหรือในเวลาประกอบกิจการของผู้ประกอบธุรกิจหรือสถานประกอบกิจการดังกล่าว เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ได้

มาตรา ๑๑๑ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจของพนักงานตรวจแรงงานอิสระตามมาตรา ๑๑๐ ให้พนักงานตรวจแรงงานอิสระแสดงบัตรประจำตัวต่อแรงงานอิสระ ผู้ประกอบธุรกิจ เจ้าของสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานอิสระ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานตรวจแรงงานอิสระให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๑๒ ในกรณีที่แรงงานอิสระหรือผู้ประกอบธุรกิจไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานอิสระตามมาตรา ๑๐๙ (๓) ให้อุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวง หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมาย ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

มาตรา ๑๑๓ เมื่อมีการยื่นอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๑๒ แล้ว ให้ปลัดกระทรวง หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายพิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งคำวินิจฉัยเป็นหนังสือให้ผู้อุทธรณ์ทราบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานอิสระ เว้นแต่ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น หรือมีการวางหลักประกันตามที่ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายกำหนด

ในกรณีที่แรงงานอิสระหรือผู้ประกอบธุรกิจได้ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานอิสระตามมาตรา ๑๐๙ (๓) หรือได้ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของปลัดกระทรวง หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด การดำเนินคดีต่อแรงงานอิสระ หรือผู้ประกอบธุรกิจให้เป็นอันระงับไป

มาตรา ๑๑๔ ถ้าผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของปลัดกระทรวง หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายตามมาตรา ๑๑๓ ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย แต่ถ้าไม่ได้ฟ้องคดีต่อศาลภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้คำวินิจฉัยนั้นเป็นที่สุด

หมวด ๘
โทษอาญา

มาตรา ๑๑๕ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงแปดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๖ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดยื่นแบบรายการแสดงเงินสะสมจากค่าตอบแทนที่ได้หักไว้และเงินสมทบอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๙
มาตรการปรับเป็นพินัย

มาตรา ๑๑๗ ผู้ใดใช้ชื่อคำว่า “องค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระ” “องค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ” “สภาองค์การผู้ประกอบอาชีพอิสระ” “สภาองค์การผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ” “องค์กรผู้ประกอบธุรกิจ” หรือ “สภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจ” หรืออักษรต่างประเทศซึ่งมีความหมายทำนองเดียวกันประกอบกับชื่อในดวงตรา ป้ายชื่อ จดหมาย ใบแจ้งความ หรือเอกสารอย่างอื่น รวมทั้งเอกสารอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ได้รับใบสำคัญรับรองการจัดตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๑๘ ผู้ใดดำเนินการเป็นองค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระ องค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ สภาองค์การผู้ประกอบอาชีพอิสระ สภาองค์การผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ องค์กรผู้ประกอบธุรกิจหรือสภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจ โดยไม่ได้รับใบสำคัญรับรองการจัดตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๑๙ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ หรือส่งงานโดยไม่มีการให้ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระยืนยันตนเองตามมาตรา ๓๓ ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๒๐ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดหักเงินจากค่าตอบแทนโดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระตามมาตรา ๓๘ ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสองแสนบาท หรือสองเท่าของจำนวนเงินค่าตอบแทนที่หักไว้ทั้งหมด แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๑๒๑ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดหักเงินจากค่าตอบแทนเกินอัตราที่กำหนดตามมาตรา ๓๘ ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือสองเท่าของจำนวนเงินค่าตอบแทนที่หักไว้ทั้งหมด แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๑๒๒ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ทำข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดไว้ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๒๓ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดสั่งระงับการจ่ายงานแก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระโดยฝ่าฝืนมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่แจ้งคำสั่งพร้อมระบุความผิดให้ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระทราบล่วงหน้าตามมาตรา ๔๙ วรรคสาม ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๒๔ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ยื่นแบบรายการแสดงเงินสะสมจากค่าตอบแทนที่ได้หักไว้และเงินสมทบภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๙๑ วรรคสอง ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสองหมื่นบาท และปรับเป็นพินัยอีกวันละไม่เกินห้าพันบาท ตลอดระยะเวลาที่ยังไม่ปฏิบัติตาม

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๒๕ ในระยะเวลาห้าปีแรกนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐบาลจัดสรรทุนประเดิมเข้ากองทุนตามมาตรา ๗๒ (๒) เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

เมื่อครบห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐบาลจัดสรรเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๗๒ (๓) ตามความจำเป็น เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

มาตรา ๑๒๖ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระไปพลางก่อน จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ ตามมาตรา ๕๙

ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๕๙ (๔) (๕) และ (๖) ภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในกรณีที่ไม่อาจแต่งตั้งกรรมการผู้แทนองค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระ ผู้แทนองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ ผู้แทนสภาองค์การผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรือผู้แทนสภาองค์การผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระตามมาตรา ๕๙ (๕) หรือผู้แทนองค์กรผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้แทนสภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา ๕๙ (๖)

เนื่องจากยังไม่มีองค์กรหรือสภาองค์การดังกล่าวตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ ประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๕๙ (๑) (๒) (๓) และ (๔) และกรรมการตามมาตรา ๕๙ (๕) และ (๖) เพียงเท่าที่มีอยู่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้แทนตามมาตรา ๕๙ (๕) หรือ (๖) เพิ่มขึ้น ในระหว่างที่กรรมการตามมาตรา ๕๙ (๕) หรือ (๖) ซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการตามมาตรา ๕๙ (๕) หรือ (๖) ซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๒๗ ในวาระเริ่มแรก ให้ปลัดกระทรวงมอบหมายให้หัวหน้าหน่วยงานในสำนักงานซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการระดับสูงทำหน้าที่ผู้บริหารกองทุนไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้บริหารกองทุนตามมาตรา ๗๙ (๕)

มาตรา ๑๒๘ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวง เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงาน และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เป็นกรรมการ และผู้บริหารกองทุนตามมาตรา ๑๒๗ เป็นกรรมการ และเลขานุการ ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระตามมาตรา ๗๗

ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๗๗ (๓) (๔) และ (๕) ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในกรณีที่ไม่อาจแต่งตั้งกรรมการผู้แทนองค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระ ผู้แทนองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ ผู้แทนสภาองค์การผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรือผู้แทนสภาองค์การผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระตามมาตรา ๗๗ (๔) หรือผู้แทนองค์กรผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้แทนสภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจ ตามมาตรา ๗๗ (๕) เนื่องจากยังไม่มีองค์กรหรือสภาองค์การดังกล่าวตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ ประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๗๗ (๑) (๒) และ (๓) และกรรมการตามมาตรา ๗๗ (๔) และ (๕) เพียงเท่าที่มีอยู่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้แทนตามมาตรา ๗๗ (๔) หรือ (๕) เพิ่มขึ้น ในระหว่างที่กรรมการตามมาตรา ๗๗ (๔) หรือ (๕) ซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการตามมาตรา ๗๗ (๔) หรือ (๕) ซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๒๙ ให้โอนบรรดาทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ เงินงบประมาณ และรายได้ ที่ประกอบเป็นกองทุนเพื่อผู้รับงานไปทำที่บ้านตามระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยการบริหารกองทุนเพื่อผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๙ ไปเป็นของกองทุนส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓๐ ในการดำเนินการตามมาตรา ๗๖ หากสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่อาจดำเนินการได้ เนื่องจากกฎหมายไม่ได้กำหนดหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานนั้นไว้ ให้คณะกรรมการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีโดยเร็ว เพื่อให้สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการได้

มาตรา ๑๓๑ การดำเนินการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าไม่อาจดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ
พ.ศ. ....

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามข้อ ๑๑๐ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายที่เอื้อต่อการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระเป็นการเฉพาะ ทำให้แรงงานอิสระไม่สามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงานหรือการประกอบอาชีพ ความปลอดภัยในการทำงาน หลักประกันทางสังคม และการรวมตัวในการจัดตั้งองค์กรแรงงานอิสระ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการทำงาน สมควรมีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ เพื่อให้แรงงานอิสระได้รับความคุ้มครองด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยในการทำงาน ได้รับรายได้ที่เป็นธรรมและเพียงพอต่อการดำรงชีพ มีหลักประกันทางสังคมที่เหมาะสม สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร รวมทั้งส่งเสริมเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งและดำเนินกิจการองค์กรแรงงานอิสระ องค์กรผู้ประกอบธุรกิจ และสภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

โครงสร้างของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ พ.ศ. .... นี้ ได้จำแนก “แรงงานอิสระ” ออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ “ผู้ประกอบอาชีพอิสระ” และ “ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ” เพื่อกำหนดมาตรการส่งเสริมและคุ้มครองให้เหมาะสมกับแรงงานอิสระแต่ละประเภท โดยแบ่งบทบัญญัติออกเป็น ๙ หมวด ได้แก่ หมวด ๑ บททั่วไป หมวด ๒ สิทธิในการรวมกลุ่มของแรงงานอิสระ หมวด ๓ สิทธิประโยชน์ของผู้ประกอบอาชีพอิสระ หมวด ๔ ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ หมวด ๕ คณะกรรมการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ หมวด ๖ กองทุนส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ หมวด ๗ พนักงานตรวจแรงงานอิสระ หมวด ๘ โทษอาญา และหมวด ๙ มาตรการปรับเป็นพินัย รวมทั้งกำหนดให้มีบทเฉพาะกาลรองรับการดำเนินการในวาระเริ่มแรกและเร่งรัดให้มีการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๒.๑ กำหนดชื่อเรียกพระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ พ.ศ. ....” (ร่างมาตรา ๑)

๒.๒ กำหนดวันใช้บังคับแบ่งออกเป็นสองกรณี คือ กรณีบทบัญญัติทั่วไปกำหนดวันใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เพื่อให้กฎหมายมีผลใช้บังคับได้รวดเร็วยิ่งขึ้น และยกเว้นกรณีบทบัญญัติหมวด ๓ สิทธิประโยชน์ของผู้ประกอบอาชีพอิสระ (ร่างมาตรา ๒๕ และร่างมาตรา ๒๖) บทบัญญัติหมวด ๔ ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ ส่วนที่ ๑ สิทธิประโยชน์ของผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ

(ร่างมาตรา ๒๗ ถึงร่างมาตรา ๒๙) และ บัญญัติหมวด ๖ กองทุนส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการเป็นสมาชิก การสิ้นสมาชิกภาพ และการจ่ายเงินสะสมและเงินสมทบเข้ากองทุน (ร่างมาตรา ๘๔ ถึงร่างมาตรา ๑๐๘) ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เนื่องจากในการดำเนินการตามบทบัญญัติดังกล่าวต้องใช้ระยะเวลาในการเตรียมการเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายในด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร สถานที่ งบประมาณ การประชาสัมพันธ์ รวมถึงการเตรียมออกกฎหมายลำดับรอง เพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒)

๒.๓ กำหนดบทนิยามความหมายร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ พ.ศ. .... (ร่างมาตรา ๓)

๒.๔ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานรักษาการตามร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ พ.ศ. .... (ร่างมาตรา ๔)

๒.๕ กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับแรงงานอิสระ วิธีการขึ้นทะเบียนแรงงานอิสระ วิธีการยื่นการแจ้งหรือการส่งเอกสาร การเรียกร้องหรือการได้มาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์ การกำหนดหลักการในการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระที่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน รวมถึงการกำหนดให้บรรดาคดีข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ พ.ศ. .... ให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลแรงงานตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน โดยเฉพาะข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการที่ไม่เป็นธรรมหรือทำให้ผู้ประกอบธุรกิจได้เปรียบผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระได้กำหนดให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งให้ข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการที่ไม่เป็นธรรมนั้นมีผลใช้บังคับเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและสอดคล้องกับหลักการตามกฎหมายว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมได้ (ร่างมาตรา ๕ - มาตรา ๑๓)

๒.๖ กำหนดสิทธิในการรวมกลุ่มของแรงงานอิสระ โดยกำหนดให้มีการรวมกลุ่มของแรงงานอิสระ ๒ ระดับ คือ “องค์กรแรงงานอิสระ”และ “สภาองค์การแรงงานอิสระ” ให้ผู้ประกอบอาชีพอิสระและผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระมีสิทธิรวมกันจัดตั้งเป็นองค์กรแรงงานอิสระของตนเองได้ โดยให้องค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือองค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระที่ได้รับใบสำคัญรับรองการจัดตั้งแล้วมีสิทธิดำเนินการเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระอาทิ การเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระเพื่อพิจารณากำหนดนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ การสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างองค์กรผู้ประกอบอาชีพอิสระ องค์กรผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ สภาองค์การผู้ประกอบอาชีพอิสระ สภาองค์การผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ องค์กรผู้ประกอบธุรกิจ และสภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจ รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน การให้คำปรึกษาและข้อแนะนำแก่แรงงานอิสระ การเสนอแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระต่อคณะกรรมการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ ทั้งกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจมีสิทธิรวมกันจัดตั้งเป็นองค์กรผู้ประกอบธุรกิจและสภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อร่วมกันกำหนดข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการที่เป็นธรรมและส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ประกอบธุรกิจและแรงงานอิสระในด้านต่าง ๆ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๔ - มาตรา ๒๔)

๒.๗ กำหนดสิทธิประโยชน์ของผู้ประกอบอาชีพอิสระซึ่งได้ขึ้นทะเบียนแล้ว ให้มีสิทธิได้รับการส่งเสริมในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาทักษะฝีมือและการศึกษา การสร้างโอกาสในการมีงานทำและมีความมั่นคงในการทำงาน การเข้าถึงหลักประกันทางสังคมที่เหมาะสม การรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่เครือข่ายผู้ประกอบอาชีพอิสระ ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพอิสระเป็นสมาชิกของกองทุนส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระจะมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์อื่นจากกองทุน เช่น การกู้ยืมเงินจากกองทุนเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพหรือใช้ในการดำรงชีพ การจัดให้มีประกันภัย การคุ้มครองสุขภาพ โดยพิจารณาจากจำนวนเงินและทรัพย์สินของกองทุนและจำนวนเงินค่าสมาชิกที่ส่งเข้ากองทุน (ร่างมาตรา ๒๕ - มาตรา ๒๖)

๒.๘ กำหนดสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระซึ่งได้ขึ้นทะเบียนแล้ว นอกจากจะมีสิทธิได้รับการส่งเสริมเช่นเดียวกับผู้ประกอบอาชีพอิสระซึ่งได้ขึ้นทะเบียนแล้ว ยังมีสิทธิได้รับความคุ้มครองและสิทธิประโยชน์อื่น อาทิ ความคุ้มครองเกี่ยวกับข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการและค่าตอบแทนที่เป็นธรรม การเยียวยาจากกองทุนในกรณีผู้ประกอบธุรกิจไม่จ่ายค่าตอบแทนหรือค่าตอบแทนพิเศษภายในระยะเวลาที่กำหนด การกู้ยืมเงินจากกองทุนเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพหรือใช้ในการดำรงชีพ การจัดให้มีประกันภัยอุบัติเหตุในการประกอบอาชีพ ทั้งกำหนดรายละเอียดของความคุ้มครองเกี่ยวกับข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการระหว่างผู้ประกอบธุรกิจและผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและการดำเนินคดีเกี่ยวกับผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระ และกระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริงและกำหนดให้มีมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระในการฟ้องหรือดำเนินคดีในชั้นศาล (ร่างมาตรา ๒๗ - มาตรา ๕๘)

๒.๙ กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ เป็นองค์กรกลางที่มีหน้าที่และอำนาจในการขับเคลื่อนเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระให้เป็นไปตามร่างพระราชบัญญัตินี้ และให้มีศูนย์ส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระทำหน้าที่และมีอำนาจในการดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของแรงงานอิสระและข้อมูลที่เกี่ยวข้องอันจำเป็นในเขตพื้นที่รับผิดชอบเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระในระดับจังหวัด และดำเนินการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระในระดับจังหวัด (ร่างมาตรา ๕๙ - มาตรา ๗๐)

๒.๑๐ กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ โดยมีคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระเป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจในการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ทั้งกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกของกองทุนของแรงงานอิสระ การจ่ายเงินสะสมและเงินสมทบเข้ากองทุนของแรงงานอิสระและผู้ประกอบธุรกิจและกำหนดมาตรการบทลงโทษสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการเกี่ยวกับการจ่ายเงินสะสมและเงินสมทบเข้ากองทุนของแรงงานอิสระและผู้ประกอบธุรกิจ ทั้งกำหนดให้สิทธิเรียกร้องของสมาชิกที่มีต่อกองทุนเป็นสิทธิเฉพาะตัวไม่อาจโอนแก่กันได้ และไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี เพื่อให้แรงงานอิสระมีหลักประกันทางสังคมเช่นเดียวกับผู้ประกอบอาชีพอื่น (ร่างมาตรา ๗๑ - มาตรา ๑๐๘)

๒.๑๑ กำหนดให้มีพนักงานตรวจแรงงานอิสระเพื่อทำหน้าที่และมีอำนาจสอบถามหรือเรียกแรงงานอิสระ ผู้ประกอบธุรกิจ เจ้าของสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานอิสระ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจในการแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมตรวจสอบข้อเท็จจริง หรือแจ้งให้หน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตนเอง ทั้งมีอำนาจออกคำสั่งให้แรงงานอิสระหรือผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติให้ถูกต้องในกรณีที่มีเรื่องร้องเรียนหรือมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับการฝ่าฝืน

หรือไม่ปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยกำหนดมาตรการแนวทางวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเกี่ยวกับกระบวนการออกคำสั่งทางปกครอง การอุทธรณ์ และการนำคดีขึ้นสู่ศาล เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับแรงงานอิสระและผู้ประกอบธุรกิจ (ร่างมาตรา ๑๐๙ - มาตรา ๑๑๔)

๒.๑๒ กำหนดโทษทางอาญากรณีผู้ประกอบธุรกิจฝ่าฝืนรับเด็กอายุต่ำกว่าสิบห้าปีเข้าทำข้อตกลงในข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการ เพื่อคุ้มครองการใช้แรงงานเด็ก นอกจากนี้ ได้มีการกำหนดโทษทางอาญากรณีผู้ประกอบธุรกิจยื่นแบบรายการแสดงเงินสะสมและเงินสมทบอันเป็นเท็จ เนื่องจากเป็นการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อผู้ประกอบอาชีพกึ่งอิสระซึ่งอาจเป็นผู้มีฐานะยากจนหรือมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพอาจต้องเสียสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากกองทุนส่งเสริม และคุ้มครองแรงงานอิสระ (ร่างมาตรา ๑๑๕ - มาตรา ๑๑๖)

๒.๑๓ กำหนดมาตรการปรับเป็นพินัยสำหรับการกระทำความผิดฐานใช้ชื่อหรือดำเนินการเป็นองค์กรแรงงานอิสระหรือสภาองค์การแรงงานอิสระ หรือองค์กรผู้ประกอบธุรกิจหรือสภาองค์การผู้ประกอบธุรกิจโดยไม่ได้รับใบสำคัญรับรองการจัดตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ และการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๙๑ วรรคสอง (ร่างมาตรา ๑๑๗ - มาตรา ๑๒๔)

๒.๑๔ กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับการดำเนินการในวาระเริ่มแรกและเร่งรัดให้มีการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดสรรเงินจากรัฐบาลเข้ากองทุนเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ทั้งในระยะเวลาห้าปีแรกนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและเมื่อครบห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และกำหนดให้การดำเนินการในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบแห่งชาติ ซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระไปพลางก่อน ทั้งนี้ ให้ปลัดกระทรวงแรงงานมอบหมายให้หัวหน้าหน่วยงานในสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการระดับสูงทำหน้าที่ผู้บริหารกองทุนไปพลางก่อน และให้กรรมการโดยตำแหน่งทำหน้าที่คณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระไปพลางก่อน ทั้งให้โอนทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ เงินงบประมาณ และรายได้จาก “กองทุนเพื่อผู้รับงานไปทำที่บ้าน” ไปเป็นของ “กองทุนส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ” และกำหนดเร่งรัดให้คณะกรรมการเสนอแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายกำหนดหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และเร่งรัดการออกกฎหมายลำดับรองตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๒๕ - มาตรา ๑๓๑)